

Övervakningskommittén

Dnr: 3.3.17-08109/2023

för lokalt ledd utveckling

ÖK-sekretariatet

2023-10-03

Protokoll nr 2/2023 från möte med övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling 2014-2020

Tid: Den 3 oktober 2023

Plats: Digitalt

Dagordning: Se bilaga 1

Deltagare: Se bilaga 2

1 Mötets öppnande

Ordförande Tobias Olsson, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet förklarar mötet öppnat och hälsar alla välkomna till övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling (ÖK LLU).

2 Godkännande av dagordningen

Övervakningskommittén beslutar att godkänna dagordningen.

3 Lägesrapport

Anna Helmers, Jordbruksverket presenterar den lägesrapport som tidigare skickats ut till ledamöterna. Se bilaga 3.

Uppgifterna till lägesrapporten är uttagna den 1 september, vilket innebär att rapporten innehåller data fram till och med den 31 augusti 2023.

Budgetutnyttjande för regional-och socialfonden.

Budgetutnyttjandet för ERUF och ESF ligger nära 100 procent. Vad gäller utbetalat stödbelopp ligger vi nära målvärdet, ERUF på 95 procent och ESF på 97 procent i jämförelse med målvärdet som ligger på 96 procent.

Resultatmål regional-och socialfonden

Programmet ligger bra till i relation till programmets resultatmål. En av aktivitetsindikator är antal projekt i orter med mer än 5000 invånare här ser vi att 137 projekt är del- eller slututbetalda. Den andra resultatindikatorn är antal projekt stad/land är 195 projekt är del- eller slututbetalda.

För Socialfonden ligger måluppfyllelsen på 106 procent baserat på indikatorn om antal deltagare, just när 2 554 deltagare registrerade.

Ansökningar, beviljat stöd och kvar att bevilja

Totalt har 96 procent av budgeten till projekt beviljats. I våras låg motsvarande siffra på 88 procent.

Det återstår ca 73 miljoner kronor i landsbygdsfonden och där har Leaderområdena fram till och med 2023 december på sig att lämna in ansökan om stöd för vidare behandling hos Jordbruksverket.

För ERUF och ESF har vi beviljat hela budgeten och inneliggande ansökningar ska avslås.

Utbetalningar augusti 2023.

Totalt har 73 procent för alla fonderna betalats ut, motsvarande siffra i våras låg på 66 procent.

För ERUF och ESF där vi har betalat ut 95, respektive 97 procent av budgeten – det är nära målvärdet som är på 96 procent. EHFF ligger något under målvärdet.

Ellinor Ivarsson Sveriges kommuner och regioner önskar en sammanställning över kommuner och regionernas medverkan i projekten.

Ann-Charlotte, Lokala aktionsgrupper inom lokalt ledd utveckling, deltagandet varierar men det är god medverkan. Bland annat sitter de med i översiktsplaner eller driver projekt.

Mia Lundqvist Lokala aktionsgrupper inom lokalt ledd utveckling, tillägger att det överlag är bättre medverkan från kommunerna eftersom att man i Leader jobbar mer på lokal nivå än regional

Ann-Charlotte, vill understryka det faktum att vi inte fullt ut hämtar hem alla tilldelade pengar från EU. Det är viktigt att vi i framtiden ännu mer försöker ge Leaderområdena möjlighet att nyttja alla pengar.

Annelie Ström, Jordbruksverket, svarar att det inte blir någon övertäckning av landsbygdsfonden. Jordbruksverket är medvetna om att alla pengar inte kommer kunna nyttjas fullt ut då sista dag att lämna ärende till Jordbruksverket är den 31 december 2023. Vi måste ha kvar de slutdatum som är satta för att

hinna avsluta programmet i tid. Jordbruksverket är också medvetna om att detta kan påverka Leaderområdenas drift då den under gamla programperioden räknas på utbetalda medel. Jordbruksverket försökte flera gånger uppmärksamma EU-kommissionen på det problem som uppstår kring Leaderområdenas drift och försökte få till en ändring men fick inget gensvar. Det är dock ändrat nu till nya perioden så driften istället räknas på tilldelad budget.

EU-kommissionen

Alexandra Kirgios, KOM DG Empl, berättar att de uppskattar allt hårt arbete på alla nivåer. Hon vill även uppmana Jordbruksverket att skicka in fler betalningsansökningar till kommissionen, eftersom det är låga siffror.

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Anna Wikström, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet,

Informerar om aktuella frågor på departementet.

- Budgetpropositionen har nyligen beslutats. Den innehåller budget till ett krisstöd om ca 200 mnr kronor till företag som drabbats av extrem torka och regn under 2023. Medlen fördelas till ca 26 000 företag med mjölk- och nötköttsproduktion samt vårsådda spannmåls- och oljeväxtsgrödor, eftersom dessa produktionsgrenar drabbats särskilt hårt. En annan nyhet är att anslaget för biogasstödet har ökat.
- Jordbruksverket har fått ett uppdrag om att se över beredskap i primärproduktionen kopplat till den strategiska planen. Uppdraget redovisas den 17 november i år. (Tidplanen har justerats något)
- Diskussionerna kring EUs Rural Pact har pågått under året. Senast var ett högnivåmöte i Spanien där Sverige deltog. Diskussionerna fortsätter vid rådsmötena och slutsatser förväntas beslutas av Ministerrådet den 20 november.
- Översyn av budgetramen som varit under denna period. De som vill läsa mer så finns det en faktapromemoria 2022/23:FPM111 Översyn av den fleråriga budgetramen (MFF) för perioden 2021-2027, som går att ladda hem den från riksdagens hemsida.
- Just nu stort fokus på att hantera utbrott av svinpest.
- Just nu hanteras även två ändringar i Strategiska planen.

Annelie Ström Jordbruksverket, nämner att det för Leader finns en justering om transnationella projekt i ändringen för strategisk plan. Ändringen gäller att transnationella projekt ska kunna genomföras med länder även utanför EU. När ändringen i planen blir godkänd vet vi ännu inte.

Ann-Charlotte, Lokala aktionsgrupper inom lokalt ledd utveckling, lyfter fram en fråga som berör flera Leaderområden. Det är just nu oklart vad som gäller för investeringar i privatägda fastigheter.

Annelie Ström Jordbruksverket, svarar att sekretariatet tar med frågan till Jordbruksverket.

Jordbruksverket

Andreas Mattisson, Jordbruksverket informerar att Jordbruksverket fortfarande jobbar med att få nya politiken på plats. När det gäller Leader känns det som att vi fått i gång det på ett bra sätt. De två programändringar samt regeringsuppdraget som Anna Wikström nämnde jobbar Jordbruksverket med för fullt. Samtidigt jobbar vi med att ta fram ett förslag om ett stöd för skolfrukten. Regeringsuppdraget om beredskap i primärproduktion handlar om att höja beredskapscapaciteten på gårdsnivå, om kunskap och investeringar.

I övrigt har fokus det senaste handlat om kriser, väder med tuff vår i jordbruket, frost, torka, skyfall och översvämningar. Jordbruket har försatts i en svår situation. Vi försöker utforma ett krisstöd. Nu senast också svinpesten som för Jordbruksverket innebär att vi omorganiserar oss för att hantera frågorna. De snabba insatserna är de viktiga för att komma till punkt med detta.

Erik A Eriksson, Hela Sverige ska Leva frågar vem som är ansvarig för frågorna kring beredskap och krisfrågor.

Andreas Mattisson, Jordbruksverket svarar att alla har ansvar i sina olika roller på Jordbruksverket, men sedan har vi en beredskapsenhet som ser till att vi har en krisorganisation kring livsmedelsproduktion. Krisorganisationen drivs av Jordbruksverkets överdirektör.

Nätverket för den gemensamma jordbrukspolitiken

Maria Gustavsson, Landsbygdsnätverket berättar om Landsbygdsnätverkets arbete.

Ulrika har tidigare rapporterat att vi gör mkt tillsammans med LUS. Dels har vi varit med och byggt upp Leadersverige.se och mycket av vår information går där igenom. Vi planerar att lägga ut mer exempel på avslutade projekt. LUS jobbar med finansiering från nätverket om en film som förklarar vad Leader är. Tjitte de Friis kommer att åka till Slovenien för att diskutera multifonder och förmedla de lärdomar vi haft, mötet arrangeras av Europeiska CAP nätverket. Kommissionen uppmanar till att använda multifonder. Budskapet till direktoraten är att synka administration och regelverken för detta.

Maria visar genom en organisatorisk bild (finns bifogad) hur Landsbygdsnätverket ska jobba framgenom. Nätverket ska bidra till flera mål, hållbara livsmedelssystem är en viktig del och vi, vilket är alla medlemmar i nätverket ska bistå förvaltningen.

Leader är viktiga i alla nätverkets analysgrupper. Tillväxtverkets har fått en roll att samordna analysgruppen ”Samverkan för stärkta landsbygdens perspektiv” detta under ledning av LUS.

Längst ut till höger ligger Leader. Där finns tillexempel leaderträffen som är projektfinansierad.

Andra aktiviteter framåt är att;

- Vi fortsatt ska vara aktiva i CAP-nätverket
- Landsbygdskommunikatörer träffas digitalt
- Landsbygdsveckan 2025
- Podden landet
- Landsbygdsriksdag nästa år

4 Övriga frågor

Forum för fortsatt dialog

Annelie Ström, Jordbruksverket inleder med att förklara att sekretariatet tillsammans med LUS undersökt möjligheterna att få till en fortsatt dialog i redan etablerade forum. Sekretariatet har pratat med Maria Ahlsved på Li-departementet, som jobbar med generella landsbygdsfrågor, och har framfört övervakningskommitténs synpunkter och vikten av en fortsatt dialog. Svaret från departementet är att man gör en översyn av landsbygdspolitiken och att det framåt kommer behövas en kontinuerlig dialog med aktörer och intressenter. Formerna för detta håller på att tas fram. Från departementet hör vi att Leader är en viktig aktör och intressent.

Fråga till övervakningskommittén: Kan vi ge LUS mandat att bevaka och driva frågan vidare?

Samtliga ledamöter svarar Ja.

Slutrapport

Annelie Ström, Jordbruksverket, berättar att slutrapporten ska skickas in i februari 2025 till EU-kommissionen. Övervakningskommittén ska godkänna slutrapporten innan den skickas in.

Tobias Olsson, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet tillägger att ÖK ska finnas formellt fram tills slutrapporten ska skickas, men vi kommer inte ha några möten under 2024. Slutrapporten som ska godkännas bör tas på skriftlig procedur.

Anna Wikström, Landsbygds- och infrastrukturdepartementet tillägger att det är viktigt att alla ledamöter uppdaterar sekretariatet i fall en justering av ledamot sker, så att vi har ett aktivt ÖK fram till avslut.

5 Mötet avslutas

Protokollet har signerats men på grund av krav på tillgänglighetsanpassning publiceras det utan namnunderskrifter på webbsidan.

Tobias Olsson
Ordförande

Anna Helmers
Sekretariatet för övervakningskommittén

Bilagor

Bilaga 1. Dagordning

Bilaga 2. Deltagare

Bilaga 3. Lägesrapport